

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ
ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Stavr. Dr. GH. CIUHĂNDU

ABONAMENTE:
Pentru 1 An . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

Al XVII-lea Congres preoțesc — ținut la Timișoara

Iubire și jertfă*)

„Mai mare iubire decât aceasta nimeni nu are ca viața lui să și-o pue pentru prietenii săi“. (Ioan 15 v. 13).

Meditând asupra jertfei Mântuitorului, am dat o dată de un cimitir militar. Cu cruci albe de lemn, la fel, la căpătâiu, zăceau de o parte soldații noștri, cari și-au apărat patria; iar de cealaltă parte soldați bavarezi, alături de aliații lor austro-ungari, pentru care aceia veniseră să se jertfească sub poala Bucegilor noștri. La căpătâiul grupului de bavarezi morți străjuia o cruce de piatră, având în limba germană cuvintele Mântuitorului, de mai sus. La mijlocul celor două grupuri de morminte se înălța Mântuitorul răstignit pe cruce.

Iată trei feluri de jertfă; cea pentru prietenii, cea pentru patrie și cea pentru omenire.

Crucea lui Hristos va străluci de a pururea deasupra crucilor noastre de jertfă, pentru că El s'a jertfit pentru toți oamenii, pentru prietenii și dușmanii. Fiecare jertfă răsare dintr'o iubire, dar câtă deosebire este între ele!

Numai unind în chip nedespărțit, aceste două noțiuni: *iubire* și *jertfă*, am început să înțeleg, că în cuvintele de mai sus ale Mântuitorului se cuprind două sinonime, ce se măsoară fiindcă se aseamănă. De fapt: *iubire* înseamnă totdeauna și *jertfă*, iar jertfa izvorește totdeauna din iubire, fiind coroana ei roșie, însângerată.

Ce înseamnă a iubi? Pregătirea de a te jertfi. E în firea noastră de a ne da, a ne risipi, pentru ceea ce iubim.

Ca să avem sensul desăvârșit al iubirii, trebuie să-l căutăm în viața Mântuitorului. În felul acesta a iubi înseamnă: a vedea suferința și a grăbi spre cel suferind; a arde de dorința de a ajuta pe cel slab; a plânge pentru cel rătăcit și a nu cruța orice ostenală pentru a-l readuce la adevăr; a te umili coborîndu-te din înălțimea cerului în pulberea pământului, a nu te înfricoșa de spinii ce-ți vor sfâșia fruntea și obraji, a fi pregătit pentru spintecarea lăncii, — știind că fără sânge prețul iubirii nu este deplin plătit, — a nu te spăimânta nici de răstignirea pe cruce, — această

supremă dovadă a răutății omenești — pentru a mântui pe cineva prin răscumpărare.

Iată o palidă icoană, exprimată în graiu omenesc, a ceea ce se chiamă *iubire*.

Evident, că iubirea este ceva ceresc, o înaripare de sus a ființei noastre. Cel ce știe iubi astfel, este un fiu al cerului, o copie al lui Hristos, de sigur avându-l pre El în sine, pentru că El a zis: „Fără de mine nu puteți face nimic“. (Ioan 15 v. 5).

Iubirea este mama tuturor sentimentelor nobile ce sălășluiesc în pieptul omenesc. Cu cât iubirea se ridică mai sus dela cele materiale și trecătoare: dela tată și mamă, frate, prieten, patrie etc. la Dumnezeu, cu atât mai mult ea se purifică, încât atunci — în sensul dat de apostolul Pavel în epistoala I. către Corințeni, cap. 13 — a iubi înseamnă a săvârși tot ceea ce întrece puterile noastre firești, adică a face ceea ce de altcum este cu neputință.

Apostolul Ioan, voind să dea definiția lui Dumnezeu, a spus că „Dumnezeu este iubire și cel ce rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu și Dumnezeu rămâne întru el“, (I. Ioan 4 v. 16).

O mare iubire stă la temelia vieții. Oricâte frunze vesteji ar rupe moartea de pe copaci, încercând în fiecare toamnă să desfigureze fața naturii, o iubire mai puternică face să răsară fiori noi pe ramuri, nu petecind golurile naturii, ci acoperind în fiecare primăvară cu o nouă haină fața ei. Iubirea este suflarea vieții. E frumusețea chipului nostru cea după asemănarea lui Dumnezeu.

Preotul să se roage, ca să dobândiască această iubire — răscumpărătoare. Intre iubire și jertfă, la mijloc, ca o trăsătură de unire, se află *răscumpărarea*. Numai acea iubire rodește răscumpărarea, care își are echivalentul în jertfă. Ca o monedă, răscumpărarea are și ea două fețe, pe una e scris iubire, pe cealaltă jertfă. Ele numai împreună au valoare.

Am spus că e greu să dai definiția iubirei, fiindcă ea este sinonimă cu jertfa. Tot ce am putea spune că este iubirea, se potrivește și pentru definiția de jertfă, cu singura deosebire, că iubirea reprezintă neodihna, iar jertfa este odihna iubirii, ținta și altarul ei.

Dacă analizăm noțiunea de „jertfă“, în ea găsim sintetizate cam următoarele: Gândul de a ridica și îmbunătăți starea cuiva, simțământul de milă desintere-

*) Predică rostită de P. S. Episcop Andrei în biserica din Timișoara, cu ocazia Congresului preoțesc.

sată, o contopire în simțire, și voința fermă de a ajuta să triumfe viața, adevărul și dreptatea chiar peste ruina ta. Jertfa este o acțiune, în care se desertează întreg conținutul sufletesc. Este icoana sufletească a celui ce se jertfește. Dacă iubirea este asemănarea noastră cu Dumnezeu, jertfa reprezintă desăvârșirea acelei asemănări.

Cine vrea să măsoare greutatea unei jertfe, să caute să cunoască valoarea iubirii, din care ea a răsărit. Există o scară nesfârșită a jertfelniciei, precum există și o mare distanță între mila simplă și cununa de spini. Precum iubirea așa și jertfa, înălțându-se pe scara către Dumnezeu și dela jertfa pentru prieteni urcând culmile jertfei pentru: adevăr, dreptate, împărăția lui Dumnezeu, se sublimază și se face vrednică a se adăposti la umbra Crucii Mântuitorului.

Lumea întreagă are la temelie iubirea lui Dumnezeu, iar viața ei se sprijinește pe jertfa de pe Golgotha. Un cutremur înfricoșat ne cuprinde la gândul că totul s'ar năruți în neant, dacă lumea ar pierde înțelesul jertfei Mântuitorului.

Jertfa noastră singură e neputincioasă. Ea se extinde abia asupra unui cerc strâmt, în care închidem pe câțiva aleși, pentru cari ne jertfim cu ochii deschiși. Jertfim puțin, fiindcă iubim puțin. Să ne rugăm ca jertfelnicia noastră să crească. Oricât ne-am iubi de mult sufletele încredințate nouă, dacă nu vom merge și pe calea spinosă a jertfei, nu ne vom descebi de păstorul cel năimit. „Păstorul cel bun viața și-o pune pentru oile sale“. (Ioan 10 v. 11).

Cuvintele Mântuitorului dela Ioan cap. 15 v. 13 constituie un testament pentru preot. El ne lăută prin ele: să dăm dovada iubirii noastre față de El în jertfa noastră pentru turma Lui. Dacă ceilalți creștini se mântuiesc prin credință și fapte bune, preotul își dobândește rascumpărarea prin iubire și jertfa. Iubirea sufetelor încredințate spre păstorie este dovada credinței preotului, iar jertfa apostolatului este dovada fap-

telor sale. Preotul este iubirea lui Hristos trimisă în lume, iar apostolatul lui este imitarea jertfei Lui.

Întreaga viața Mântuitorului se cuprinde în două cuvinte: iubire și jertfa. Dovada iubirii Lui o avem în jertfa Sa. Dovada jertfei Sale o avem în măsura iubirii Lui.

Crucea simbolizează: iubirea și jertfa. Brațul cel drept al crucii ne grăește despre iubirea ce coboară din cer pe pământ, pentru a înălța inima omului spre Dumnezeu. Brațul cel orizontal închipuiește jertfa pentru toți. Cele două brațe ale crucii, împreună, înseamnă opera de rascumpărare.

Evangelia lui Hristos aduce roade nepieritoare în lume, numai dacă este însoțită de: iubire și jertfa.

Ținta vieții creștine este desăvârșire. Nu este altă scară a desăvârșirii către Dumnezeu, decât cea a iubirii și jertfei. Acest gând trebuie să prezideze toate întrunirile preoțești, cari nu pot avea alt obiectiv decât cel exprimat de Mântuitorul nostru în cuvintele: „Fiți dar voi desăvârșiți, precum și Tatăl vostru cel din ceruri desăvârșit este.“ (Mat 5 v. 48.)

Cuvântarea P. S. Episcop Andrei, la Congresul preoțesc

În limba noastră poporul agrăește pe preot cu cuvântul „părinte“. Numirea aceasta nu se mai găsește în alte limbi. Acolo preotul e numit numai „tată“, pănăcând cuvântul „părinte“ are înțelesul de tată și mamă. În această numire colectivitatea cuprinde tot ceea ce cere și așteaptă dela un „părinte“, dar și ceea ce acesta poate, și chiar e dator să dea. În agrăirea de „părinte“ eu aflu o implorare de: înțelegere, milă și ajutor; o mărturisire a propriei slăbiciuni, și o cerere de hrană și acoperemânt. Dacă mai adăugăm și înțelesul de mamă,

Cuvânt de deschiderea Congresului preoțesc

de președintele

Iconom-stavrofor Dr. Gh. Ciuhandu

Prea Sfințiți Părinți Episcopi, etc.

Chiar astăzi se împlinesc 12 ani, de când preoțimea din Mitropolia Ardealului s'a întrunit, tot aici în Timișoara, în Congres anual, în cadrele Asociației sale „Andrei Șaguna“.

Congresului nostru de acum, cel de al 17-lea în serie, avem să-i dăm seama de activitatea din anul trecut, și să ne dăm, cu toții, seama și de rolle împrejurării de viață românească, căutând mijloacele de lucrare în consecință, pe teren duhovnicesc și național deopotrivă.

Dela Congresul nostru ultim, ținut în anul trecut la Târgu-Mureș, viața românească în deobște prezintă o întreagă serie de fapte și fenomene cu totul nouă. După o viață publică cu multe umbre și neajunsuri, pricinuite de picatul colectiv al politicianismului steril și virulent, ca și după altele multe greșeli de ordin individual, astăzi avem, din Voința salvatoare a Majestății Sale Regelui Carol al II-lea, *Constituția nouă* dela

20 Februarie. Ea este sortită să înalțe prestigiul Regatului Român, ca factor de purificare și de o nouă îndrumare a Neamului pe cărările destinului național.

Noi preoții, întotdeauna pe buze în rugăcinile noastre cu numele Regelui, exprimăm Majestății Sale, din acest prilej, omagiul nostru recunoscător și-I urăm din tot sufletul: să curețe Țara de fără delegi și de nelegiuți și să-i deie avânt de prosperare.

Trălască Majestatea Sa Regele!

În clipe de adânci prefaceri și de nădejdi nouă, pe cari ni le-a dăruit noua Constituție, Țara întreagă și cu ea și sfânta noastră Biserică și Clerul ei au trebuit să îndure, în vară, o ireparabilă pierdere națională, resimțită de întreaga lume civilizată.

Ceeace a fost mândria Dinastiei Române, inima acțiunii de desrobirea noastră, mângâierea îndurerărilor Marelui Războiu național și ocrotirea reconstituirea unității noastre politice-naționale, *Regina Maria*, a fost chemată, printr'un neîndurerat destin, să-și ia locul de veșnică odihnă în groznița Domnească dela Curtea de Argeș. Iar Inima Și-a încredințat-o altui dumnezelesc locaș, spre a l-o alina murmurul Mării, la biserica „Stella Maris“ din Balcic.

A împlinit deci și pentru Sine, aceeace scrisese când pe micuțul Principe Mircea îl pierduse în război și-l îngropase la Biserica din Cotroceni: „...acum doru-

atunci „părinte“ se cheamă cel ce are datoria de a: naște, crește și îngriji sufletele pentru cer. Cunoașterea însemnătății numelui este cea dintâi literă din alfabetul nostru pastoral.

Preotul mai este „părinte“ și pentru că harul divin frământă întâiu în sufletul lui idealul de viață, al cărui propovăduitor se face apoi. Eu cred, că preotul nu este numai un canal al harului divin, ci viziunea preotului adesea este înălțată pe culmi, de unde el desprinde taina viitorului, cu viziune de profet. Oare, dacă în fața preotului, la altar, se deschid cerurile cu zările veșniciei, e cu neputință ca ochiul lui sufletească să vadă și zările mai apropiate?

Rolul generoșiei preoțești de astăzi este acela de a: vedea, a defini și de a realiza idealul religios al țării întregite. Care poate fi acest ideal? Desigur, nu vre-unul importat din afară, ci adâncirea Ortodoxiei noastre strămoșești și spiritualizarea ei. Cred și mărturisesc că tu cuprinsul țării avem, ca tot atâtea frânturi, elementele componente pentru renașterea Ortodoxiei românești. Sunt convins că, pe pământul Daciei străbune, o nouă înflorire a creștinismului original, altoit pe trunchiul latin al neamului, va da cea mai frumoasă floare a religiei lui Hristos. Credința aceasta se întemeiază pe faptul, că văd cum răsar mărețele catedrale, în care arta bizantină se completează atât de minunat cu motivele românești, în arhitectură și cântarea bisericească, izvorite din frumusețea sufletului nostru, adânc credincios. Numai aici în Timișoara s'au construit de curând 4 catedrale mărețe, în care serviciile divine, prin frumusețea corurilor, te înalță la cer. Banatul religios, sunt convins că va aduce ca zestre o bună parte la măreția viitorului Ortodoxiei noastre.

Cu acest crez în suflet binecuvintez acest congres preoțesc în cea de a doua metropolă a Eparhiei noastre

rile Mele, toate, spre biserică merg, unde zace înșăngerată o parte din Insași Inima Mea“ (Țara Mea pag. 116).

Noi preoții români vom păstra celei dintâi și celei mai mari Regine a tuturor Românilor, o pioasă și vecinică recunoștință.

In veci pomenirea Ei!

O durere, nu mai puțin copleșitoare, ne-a străfulgerat acum șase luni, când „cântărețul pătimirei“ milenare a Ardealului robii și crainicul vestitorilor de izbândă națională și-a luat, și el, zborul spre eternitate.

E greu de tot să rostești încă și astăzi cuvântul, cu Octavian Goga a murit. El nu a murit, ci trăește și va trăi deapaururi, prin cântecul său, prin evocațiile sale la datorii naționale, care trebuiesc să rămână vii în noi toți.

Să închinăm memoriei Lui propriile sale versuri:

„Pierzându-te în taina sfântă-a morții,
„Veți dăinui tu, suflete, deapaururi“.

În vecl pomenirea lui!

Zilele noastre, cum vedem sunt vremi de adânci răscoliri și de mari prefaceri, acasă și în afară de frontierele Țării.

Noi orândulri acasă și amenințătoare vânturi din afară, ne cheamă pe toți la datorii de împlinit.

Al 17-lea Congres al Asociației „Andrei Șaguna“ în Timișoara.

De Tle Flaviu

În zilele de 9 și 10 Noemvrie c. Timișoara a găzduit, pentru a doua oră, preoțimea mitropoliei ardălene, întrunită aici — în frunte cu PP. SS. PP. Episcopi Vasile al Caransebeșului și Episcopul eparhial Andrei, — în al 17-lea congres al ei.

Prin importanța chestiunilor puse, prin felul superior, de disciplină a discuțiilor, prin atmosfera înaltă de îndrumare, precum și prin numărul mare al membrilor prezenți, congresul a fost o demonstrație a ortodoxiei, totdeauna binevenită într'un oraș, cum este capitala Banatului.

Congresu — după două ședințe preliminare ale comitetului de conducere, — a început cu serviciile religioase al Priveghierii, oficiat în biserică din Timișoara IV, de Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Andrei, asistat de un sobor de preoți, în seara zilei de 9 Noemvrie c.

În ziua propriu zisă a congresului (10 Noemvrie) s'a oficiat cu mare asistență, sfânta liturghie, de Prea Sfințitul Episcop Andrei. Răspunsurile liturgice au fost date de admirabilul cor bisericesc, condus de Dl. Dr. E. Grădinaru.

La priceasnă, P. Sf. Sa a rostit o înălțătoare predică despre dragoste și jertfă și răscumpărare. Nu numai prin înălțimea concepției, de filosofie creștină, ci și prin claritatea, naturala și simplitatea clasică a expunerii, predica a rămas gravată în suflete. Nici odată nu s'a limpezit în suflete sensul superior al semnificației crucii, cași în clipele acelea de înălțare și reală reverie spirituală.

După sfânta liturghie s'a oficiat parastas pentru sufletul marelui dispărut Octavian Goga.

Ședința festivă a congresului s'a ținut în Sala festivă a Școlii comerciale.

O purificare a moravurilor, care mai din vreme trebuia începută, e în curs. Fierul roșu, care stigmatizează și curăță putrejunile ranelor vieții noastre de obște, vrea să stavilească o nenorocire mare și să salveze un prestigiu și un viitor. Suntem bucuroși de a constata acest punct de program din activitatea Inaltei Stăpâniri.

Îi dorim cea mai desăvârșită izbândă

De ce? Pentru motivul unei experiențe dureroase și de obște a Clerului: că decând în Țară se lăfăiește desfrâul, nestânjenit, și, alături de el, jaful în patrimoniul public, multe suflete de creștini buni s'au clătinaț; și prea de multe ori amvonul și sfaturile pastorale au fost inoperante și au scăzut, prea de multe ori, rezultatele păstoriei duhovnicești.

Bine înțeles, măsurile Inaltei Stăpâniri, de a ocroti ordinea publică și de a înfrâna o serie de răfăciri trecute și în prevederile noului Cod penal, sunt numai lațarea negativă și îndreptării lucrurilor. Opera aceasta va trebui, fără îndoială, să fie completată prin apostolatul Bisericii și al Clerului ei. De aceea, noi preoții ne vom intensifica direcția apostolului, după porunca Sf. Apostol: Aprinde darul carele este pus întru tine, și: Fă-te slugă futurora, ca pe toți să-i câștigi.

Congresul de față, tocmai în acest semn se va ocupa de cele două probleme principale ale sale. Cea

Păr. președinte. I. P. C. Sa Iconom Stavrofor Dr. Gh. Cuhandu — după ce schițează în cuvântul de deschidere evenimentele mai importante ale vieții și exprimă, în numele Bisericii și al Preoțimii, omagiu Majestății Sale Regelui Carol al II-lea — evocă cu pioșitate memoria M. S. *Reginei Maria*, care este cinstită cu câteva clipe de tăcere.

Tot cu acest prilej s'a evocat și figura gânditorului, poetului și Românului *Octavian Goga*, dispărut nu de mult din mijlocul nostru. Salută apoi, în calde cuvinte, pe PP. Sf. PP. Episcopi: Vasile al Caransebeșului și păr. Episcop, diezezan Andrei precum și pe toți reprezentanții oficiali ai Autorităților bisericești și civile, precum și pe reprezentanții așezămintelor și societăților școlare-culturale, prezenți la congres.

Răspund: P. Sf. Sa episcopul Vasile care imploră binecuvântări cerești peste lucrările congresului iar Păr. Episcop Andrei, într'o admirabilă improvizație, arată rolul preotului, care este acela de a deveni și a fi „părinte”, care este esența pastorației.

Mai vorbesc P. C. Sa Păr. rector al Academiei teologice Dr. Stăniloae în reprezentanța I. P. Sf. Sale Părintelui Mitropolit Nicolae Balan; I. P. C. Sa. Păr. Zaharie Moga în numele P. Sf. Sale Episcopului Nicolae al Orăzii; I. P. C. Sa. Păr. Dr. Sava în numele P. Sf. Sale Păr. Episcop Colan, ministrul Cultelor; Dr. Gh. Ciupe secretar general al Rezidenței regale în numele D-lui Ministru al Cultelor și Artelor, al D-lui reșident regal Dr. A. Marta și'n numele reprezentanților administrației politice, ca și în al Societăților culturale. Urmează apoi Dl. General Dragalina, mult ovaționat, pentru minunatul cuvânt, rostit în numele Armatei; Păr. Nicoreanu în numele Asociației generale centrale a Clerului din București.

S'au trimis telegrame omagiale: M. Sale Regelui Carol al II-lea; I. P. Sf. Sale a Părintelui Patriarh Miron, P. Sf. Sale Păr. Episcop Colan, Ministrul Cultelor, precum și P. S. Chiriarhilor din mitropolie reprezentăți prin delegați.

dintâu este: de a ne examina și cultiva conștiința preoțească, în vederea necesităților curente sporind râvnele preoțești și aprinzând și mai mult darul preoțesc spre slujirea cuviincioasă a zilelor noastre.

Cea de a doua problemă e fixată, deasemeni, în nota actualității. Majestatea sa Regele, în Augusta sa grije de viitorul țării, ni-a dăruit așezământul *Străjeriei*. Și în aceasta privință, noi am socotit să intrăm în actualitate, examinând și fixând raportul de colaborare a Preoțimii în cadrele Străjeriei.

Privirile noastre, în acest Congres vor fi îndreptate și spre alte probleme de viață românească și bisericească. Suntem plini de bucurie, că s'a ajuns la *unificarea învățământului teologic*, cu respectarea gradului Academiei noastre teologice și că, de pe urma prea înaltului pronunțament Regal din prilejul centenarului Seminarului Central din București, s'a ajuns la formula *liceelor confesionale*, în sprijinul învățământului teologic al educației preoțești.

Paralel cu aceasta și alte asemenea măsuri ferice, s'ar mai cere, în folosul comun al educației învățătorimeii, ca așezământul *Școlii normale* — mai ales în Ardealul nostru care a trăit această tradiție culturală în folosul Neamului — să fie adus în o le-

O frățescă masă, servită în săloanele restaurantului „Elite” a dat prilej între cunoscuți, colegi și prieteni, de bucuroase revederi între prieteni și de aprecieri calde la adresa felului, cum s'a manifestat congresul, în prima sa ședință.

După masă, tot în sala festivă a școlii comerciale, a conferențiat C. Sa. păr. *Florea Codreanu* din Arad, președinte al Secției noastre Arad, despre Corștiința preoțească. — Substanțial și concentrat ca fond și lămurit în expresie, păr. Florea Codreanu a avut su cesul de a scoate plastic în evidență ideea fundamentală a conferinței, și care este grija de totdeauna a preotului, de a pune în practică darul și puterea lui harică. Conferința foarte instructivă a fost binevenită, ascultată cu mare atenție și interes.

C. Sa. păr. *Ioan Imbroane* a desvoltat, liber, frumoasa conferință despre Straja Țării, arătând, că aceasta instituție este cadrul, ce oferă Bisericii teren de a îndruma educația morală a tineretului, de care Biserica trebuie să profite.

Congresul a fost onorat cu prezenta distinșilor intelectuali ai Timșorii. Un grup de 30 studenți de la Academia teologică din Arad au asistat la dezbaterile Congresului, — între ei și doi studenți teologi anglicani înscriși la Academia.

Intr'o atmosferă, în care plutea fluidul cald al unei înfrățiri, cu sufletele refăcute, slujitorii altarului s'au despărțit, ducând fiecare în taina sufletului său câte-o firămadă din lumina, căldura și bunătatea evanghelică — prinse cu prilejul acestui prea reușit congres al nostru — ca să le dea viață în mijlocul enoriașilor lor.

Mojiunea votată de Congres

Congresul al XVII-lea al Asociației „Andrei Șaguna” a clerului ort. român din Ardeal, Banat și Crișana, întrunit la *Timișoara* la 10 Noembrie 1938, având în vedere propunerile Comitetului său din

gătură cât mai apropiată de Biserică, ea însăși fiind factor străvechi de educație populară-națională.

În programa Congresului nostru de astăzi, d-și comprimat la o singură zi, ne vom spune cuvântul și în privința unor deziderate — cum s'ar zice: profesionale — apropiate de strămtorările noastre ca țagmă.

În seara celor 17 Congrese de până aci, nicio dată nu ne-am restrâns numai la accentuarea ponoaselor noastre. Și dacă și astădată vom avea cuvânt de spus și din partea ponoaselor, nu o vom face numai dintr'un justificat sentiment de conservare, acoperit de altfel de Sf. Scriptură, care spune: Vrednic este lucrătorul de plată sa; și: Nimeni nu slujește la oaste cu leafa sa.

Situația materială a Clerului ortodox român — cel mai mașter tratat în trecut și până și azi — prei cum și condițiile de înzestrare a Bisericii noastre sunde așa fel, că Clerul și Biserica sufăr de neajunsuri, în marea măsură, le este zădărnicită însăși realizarea misiunii ce o au în mijlocul Neamului.

În privința aceasta, Asociația noastră a fost în continuitatea solicitărilor, cerând pânea lucrătorului vrednic de plata sa și ca să ni se redea prestigiul, precum și posibilitățile de afirmare.

De aceea, acum de curând, prin trei memorii către factorii în drept, bisericești și de stat, comitetul

două ședințe: una la Sibiu în 8 Februarie și alta la Timișoara în 9 Noemvrie a c., cu cari prilejuri a fost examinată situația generală, precum și dezideratele de până aici ale Clerului,

în fața istoricei colituri, pe care a adus o anul curent în viața noastră românească, votează următoarea

MOȚIUNE:

I. In general.

1. Clerul ortodox român își exprimă bucuria, că la cărma Statului s'a instaurat un crez politic-religios de acord cu tradiția vieții românești și cu interesele de viitor ale României, și că, prin înțelepciunea și energia M. S. Regelui *Carol al II-lea*, avem o *Nouă Constituție*. De acea, Clerul ardelean, profitând de aceasta întâia întrunire în Congres după votarea Constituției noi, exprimă M. S. Regelui sentimentele celui mai profund omagiu și grațitudine, precum și rugăciuni către Dumnezeu, pentru a-L învrednici să-și desăvârșească opera de salvator și îndrumător de neam.

2. Preoțimea își exprimă convingerea intimă, că în interesul dezvoltării organice, nelururate, a vieții politice de Stat a Neamului, e absolut necesar: să se creeze fără întârziere *bazele unei politici religioase de Stat*, care să fie pusă în lucrare cu consecvență și în spirit de dreptate și de cuvenite reparații după nedreptățile suferite în trecut, iar acestei politici să i-se asigure în viața de Stat stabilitatea necesară, pedesupra oricăror trecătoare interese de guvernare în spirit de partid, pe care-l dorim îngropat pe veci.

3. Incredzător în experiențele de viață bisericească constituțională, Clerul ardelean cere: Să se păstreze necondiționat actuala *organizație unitară bisericească*, în *principiile sale de autonomie*, admițându-se numai modificări și întregiri necesare de acord cu principiul autonomiei bisericești, și ca, totodată, să se asigure Bisericii ort. române din întreaga țară, toate condițiunile morale și materiale, de complectarea organizației

Asociației noastre a solicitat *armonizarea salarizării* preoțimii — inclusiv a protopopilor — în comparație cu Corpul didactic al Țării. Am solicitat aceeași înțelegere și măsură de dreptate și în privința *pensionărilor* la Stat, precum și cu privire la restabilirea condițiilor organice: de serviciu și salarizare și pentru slujitorii centrelor noastre ierarhice.

Am solicitat îmbunătățirile, între altele, și pentru că e degradant să muncești nerăsplătit într'un apostolat din ce în ce mai larg și exigent, cu o leafă de salalar uneori, fără gradații cuvenite, fără computarea venitorilor din sesiuni și din stolar la îndreptățirea de pensiu; apoi cu „*curbe*” cari mai tale încă din lefitele preoțești; în plus să fi se impoziteze de acum și sesiunea parohială cea cu un venit așa de nesigur; s'ajungă apoi, ca preot pensionar, mai pe jos de pensiu-nea unui cantonier, poate; iar ca protopop pensionar să ai pensiu-nea mai redusă decât pensia unui învățător rural!

Ne place să credem, că, cel puțin de astădată, legitiimele noastre așteptări vor fi satisfăcute după cuviință.

Asociația noastră, în fruntea căreia am clinst-a și sarcina de a sta acum la al 15-lea Congres, s'a mișcat totdeauna, cu dezideratele sale profesionale, în marele cadru general al interesului obștesc. Noi am

sale și de salarizarea potrivită a Clerului și a slujitorilor bisericești.

4. Congresul ia act cu mare satisfacție și grațitudine, că, prin Înalta Vo'nță și Chezeșie regală, s'a ajuns la *unificarea învățământului teologic* și, convergent cu acest principiu realizat, la formula *liceelor confesionale*, preconizate de Insuși M. S. Regele, din prilejul serbării centenare a Seminarului Central din București.

5. De acord cu principiul acesta și drept complectare în acelaș spirit, Congresul solicită păstrarea *Academiilor noastre teologice* în rândul școlilor de învățământ superior, cu toate consecințele ce decurg din aceasta și anume:

a) Reconfirmarea dreptului, recunoscut prin Decretul-Lege din 18 Maiu a. c., de a da licență absolvenților lor;

b) Admiterea absolvenților lor în școlile normale superioare, pentru a deveni profesori secundari de religie;

c) Echivalarea profesorilor lor cu profesorii Academicilor din învățământul superior;

d) Lăsarea în ființă a catedrelor pe cari le are de prezent Academia Teologică din Sibiu și ridicarea la acelaș număr și la celelalte Academii teologice din Ardeal.

6. Congresul cere, ca *Școalele Normale* din întreaga țară, și mai ales pentru Ardeal, care a trăit până decurând această tradiție, să fie așezate în cel mai apropiat raport cu Biserica Neamului, deoarece acestea școale, dinpreună cu școlile teologice, sunt indicate, prin misiunea și rostul lor, să meargă mână'n mână și complectându-se, pentru a prezida și realiza împreună marea misiune de educare a poporului român.

7. În prag de apropiata serbare de două decenii dela marea Adunare națională dela Alba Iulia, unde s'a proclamat din partea Ardealului robitor unirea politică cu Țara Mamă, Clerul din Mitropol a Ardealului aduce

evitat clamorile nerespectoase și pornirile anarhice cari ne-ar fi osândit ele însele, și noi înșine prin ele.

Dar acum, ierte-ni-se sinceritatea: aproape nu mai știm ce-i de făcut, ce căi și metode, altele decât cele de până aci, să apucăm după atâtea doleanțe, zădarnic repețite în Congrese și afară de ele.

Patriarhul României rostise, încă acum 8 ani, în ședința dela 29 Noemvrie 1930 a Senatului, dureroasele cuvinte, perfect adevărate și astăzi, că „Cetățenii ortodocși devin tributarii cultelor minoritare. Așa ceva nu se mai poate tolera”.

Și totuși s'a tolerat!

Iar în organul Mitropoliei noastre, „Telegraful Român” din 28 Februarie 1931, sub presiunea grea a acelui tributariism, spuneam și eu ceea ce s'a mai spus cu prilejul întrunirilor preoțești, că ar trebui să ne gândim: cum să ne constituim și noi în „minoritari” și să batem drumul Ligii Națiunilor.

Satira de atunci a rămas până azi în picioare, în ce privește substratul ei: dificultățile și neajunsurile de tot felul, cu cari trebuie să lupte și azi Biserica Neamului și Clerul ei.

Să ni se deie voie s'o spunem deschis și accentuat: „Așa ceva nu se mai poate tolera”!

Zăbovesc, peste vrerea mea, în această notă asupra stării de neajunsuri ale Bisericii și Clerului. Și o

omagiul său recunoscător tuturor înaintașilor, mireni și preoți, luptători și martiri ai Românisului, totodată stăruie cu căldură la toți factorii politici-naționali și bisericești : să inițieze pașii necesari pentru a tămădui și rana desbinării religioase dintre Români, săvârșită și ea tot la Alba-Iulia, acum un sfert de mileniu și pentru a se reconstitui și unitatea religioasă a Românilor și mai ales în Ardealul pestrițat și slăbit de atâtea minorități de ordin etnic și confesional.

II. In special, Clerul cere :

1. Legiferarea cât mai urgentă a armonizării salariilor preoțești de toate gradele, potrivit pregătirii și funcțiunii, și egalarea cu ale membrilor corpului didactic, consultată fiind în această privință și Asociația noastră.

La legiferarea armonizării salariilor să se țină seama și de următoarele :

a) Să se calculeze 5 gradeții de vechime și o gradeție de merit, încă în bugetul 1939/40.

b) Să se acorde spor de 25% asupra salariilor preoților fără sesiuni și fără case parohiale.

c) Preoților cu licență sau doctorat în Filozofie ori în Drept, să li se conteze acest grad academic întocmai ca licența, respectiv doctoratul în Teologie, deoarece și aceste studii sunt utile Bisericii și Clerului.

Și până la dorita armonizare, clerul cere :

2. Să se achite gradețiile și ajutoarele familiare din prima a lunii ce urmează dela data decând s'a făcut anunțarea, ca la corpul didactic, gradețiile nefiind un ajutor ci parte integrantă din salariu.

3. Față de scumpetea crescând din zi în zi, căreia cu salariile de azi nu i se poate face față, să se șteargă toate curbele aplicate, revenindu-se la salariile din 1929.

4. Să se păstreze și pe mai departe scutirea venitului sesiunilor parohiale de sub inpozitele și taxele comunale, fiind sesiunile parte integrantă din salariul preoțesc.

fac pentru a se ști : ce grea de suportat este pentru noi toți zăbăvnicia cu care sunt tratate doleanțele Clerului, pentru Biserica însăși ca și pentru familiile preoțești. Accentuez aceste împrejurări cu ultima nădejde, pe care o legăm de faptul că, în fruntea guvernului Țării, stă astăzi Prea Fericirea Sa Patriarhul Miron, iar la Departamentul Cultelor Prea Sfinția Sa Episcopul Nicolae al Clujului.

Dacă nici astădată nu vor fi soluționate dezideratele juste ale Bisericii și Clerului, formulate de Asociația noastră, atunci nu știu ce justificare să aibă această Asociație pentru mai departe, ci să trecem răspunderea pentru urmări asupra altora.

De altmintea rostul Asociației noastre este și acela, ca să ne cordonăm și stimulam puterile de muncă, în serviciul apostolului nostru, haric și național în aceeși vreme.

Despre ceea ce am realizat în anul încheiat, ne vom da seama prin rapoartele cari vor fi înfățișate congresului.

Dacă am realizat ceva, s'a făcut prin înfrățirea puterilor și prin aprinderea râvnei unuia dela râvna celuilalt frate, întocmai ca lumințele din sfânta și luminata zi a Învierii. Iar dacă mai sunt lipsuri, ele în parte sunt de înțeles, prin greutatea împrejurărilor de

5 Să se acorde și preoților tratamentul prin care, conform legii din Monitorul Oficial Nr 78 din 1935, se acordă învățătorilor din Secuime, Munții apuseni și din Zona culturală, spor de 50% la salariu.

6 Scutirea de taxe școlare pentru fiii de preoți, la fel cu Corpul didactic, și acordarea de burse în aceleași condițiuni.

7. Să se înlăture total cumulul, ca nimeni să nu aibă decât o singură funcțiune și un singur salariu.

8. În caz de pensionare, preotul să rămână la parohie cu titlul de administrator și cu leașa sa, până la punerea în curgere a pensunii, spre a se evita cazurile de preoți pensionari fără salariu și fără pensii, și cazul preoților noi fără salariu.

9 Să se respecte arondarea protopopiatelor existente din Mitropolia noastră, iar protopopilor să li se acorde, și după funcțiunea protopopească, salariu com-pulabil la pensiuie.

10. Repararea integrală a nedreptăților trecutului în raport cu celelalte Culte cu privire la numărul protopopilor, consilierilor, funcționarilor bisericești, precum și aplicarea Art. 31 din Legea Cultelor referitor la numărul sufletelor, averea și nevoile rele ale diferitelor culte.

11 Consilierii -- referenți eparhiali -- cari, în-deosebire de alte Mitropolii, stau sub restricții duble: că li se interzice și nici nu au funcții secundare plătite și, în aceiași vreme, li s'au redus esențial lefurile de odinioară, corespunzătoare demnității și muncii lor -- să fie restabiliți în salariile din 1928/29, de acord cu hotărârile în vigoare ale Congresului Național Bisericesc, asigurându li se și locuințe în natură ori chiria corespunzătoare.

12. Să se ta în buget salariu pentru preoții misionari, revizori și secretari eparhiali, posturi suprimate în 1931

13. Să se acorde diurne convenite Consistoriilor spirituale eparhiale și celor mitropolitane.

14. Să se scutească fondurile eparhiale de pen-

viață și activitate și prin omisiunea de a ni-se fi raportat cu prea multe detalii.

Dacă în privința doleanțelor comitetului Asociației prezintă material studiat și concretizat pe amănunte printr'o Moțiune ce o propunem congresului, în partea lucrărilor Asociației în general și a comitetului ei veți avea la îndemână rapoartele, pentru examinare detaliată, spre a ne da indicații și autorizații pe mai departe.

Iar acum, când atâtea lume românească și creștină-ortodoxă s'a adunat aici cu noi, în apropierea unei Catedrale în curs de zidire, ce se ridică din prisos de suflet și de jertfă a unui ținut binecuvântat de Dumnezeu cu multe bunătăți, îngăduiți-mi să Vă rog pe toți, de a Vă atașa la o cucernică rugăciune :

Dumnezeu cel sfânt din ceruri și genul bun al Neamului românesc să ajute, de a se statornici, aici în Timișoara, cât mai degrabă, un așezământ de sfântă și viguroasă Episcopie ortodoxă românească, mai presus de orice veleități și interese omenești, prin binecuvântarea de sus și printr'o înțelegătoare dragoste și o dumnezeiască pace dintr'e oameni !

(Urmează saluturile la adresa : Chiriarhilor și reprezentanților chiriarhali, ai autorităților și ai așezămintelor și societăților culturale).

siuni de vărsarea reșinerilor de 10% la Casa Generală de pensuni a Statului.

15. Concordatul și Acordul cu Roma, fiind dăunătoare intereselor Statului și ale Bisericii, să fie denunțate fără întârziere.

16. Observarea strictă a repausului duminical, cu aplicarea sancțiunilor prevăzute de Lege.

17. În școlile de toate gradele să se prevadă câte două ore de religie pe săptămână, reintroducându-se și examenul de religie.

18. Revizuirea și înlocuirea potrivită a primarilor eterodocși din comune pur ortodoxe sau de majoritate ortodoxă, precum și a acelor primari, cari sunt certați cu morala, sau nu cercetează biserica.

19. Să se sistematizeze prin Lege catedre de religie pentru școlile primare, secundare și profesionale, unde sunt ore suficiente pentru catedre.

20. Să se ia în bugetul Statului toți cântăreții absolvenți ai școalelor noastre de cântăreți, asigurându li se aceleași drepturi ca absolvenților școalelor de cântăreți din vechiul Regat.

21. Preoții să nu funcționeze în judecătorile comunale, iar desbaterile acestor judecătorești să nu aibă loc în Duminici și sărbători.

22. Modificarea dispozițiilor Legii Administrative, ca și preoții rurali, să aibe vot deliberativ în Consiliile comunale

23. Indepărtarea din învățământul de toate gradele a profesorilor și învățătorilor comuniști, sectanți și atești; tot așa elevii cu ideii comuniste, sectare ori ateiste să fi eliminați din toate școalele țării.

24. Să se legitimeze desființarea tuturor organizațiilor anti-naționale și anti-creștine, între ele și masoneria, cari sapă la temelii Statului și a ordinii sociale; averile lor să fie confiscate de Stat, iar membrii lor să fie constatați și scoși din sf. Biserică.

Iconom stavrofor **Dr. Gh. Ciuhandu**

Președinte

Preot Ioan Bânda
Secretar general

Despre ce să predicăm ?

27 Noemvrie, Duminică 30 d. Rusalii. Noi toți, ca și tinărul din Evanghelia de azi, căutăm și năzuim mereu spre fericire, spre desăvârșire. Fiecare în felul său, fiecare pe alte căi. Rezultatul? Tot atât de felurit ca și căile pe cari am rătăcit căutând fericirea și mântuirea. Adeseori ne întrebăm și noi — nedumeriți: Dar cine se poate mântui? Unde este fericirea adevărată, desăvârșită? Pentru a putea răspunde acestei întrebări, întâi vom arăta unde ne este adevărata stare de fericire, cu toate că ar părea că există.

1. În bogăție. În ea nu vom afla fericirea adevărată, lăuntrică, ci mai ales felurite primejdii și piedeci în calea mântuirii. (Luca 18₂₄₋₂₅, Mat. 19₂₄).

2. În mărirea lumească, în titluri și onoruri.

Acestea deșteaptă în om egoismul și răpesc omului toată liniștea sufletească.

3. Plăcerile. Pofta ochilor, pofta trupului, trec, pentru o clipă de fericire iluzorică având de suferit adeseori o viață întregă. Chiar și plăcerile intelectuale sunt lipsite de desăvârșire, iar cele estetice nu pătrund până în adâncul sufletului.

Unde este dar fericirea? Parțial — atât cât se poate aci pe pământ — o vom afla:

1. În muncă, în împlinirea cinstită a tuturor îndatoririlor noastre (Pilde 12₁₁). Am zis că fericirea în muncă este numai într'o măsură oarecare, deoarece și aci întâmpinăm greutăți, nereușite și deziluzii. Nu vom putea niciodată susține că toate câte am făcut sunt desăvârșite. (Facerea 1₃₁).

2. În conștiința curată. Dar oare cine ar putea spune că are o astfel de conștiință, neumbrită de nicio remușcare.

3. În împlinirea poruncilor (Luca 18₂₁, Mat. 19₂₀). Desăvârșita stare de fericire n'o aflăm însă nici aci. (Luca 18₂₂, Mat. 19₂₁).

4. În binefacere și milostenie. Adeseori însă, aci, de oparte întâlnim egoismul, iar de alta nerecunoștința.

Desăvârșit, fericirea o vom afla în acea credință, care e capabilă să prefacă și durerea și nefericirea în bucurie și fericire, (Iov 1₂₁, 19₂₅₋₂₇). Să viețuim astfel, ca aici pe pământ să ne asigurăm fericirea pe măsura îngăduită și posibilă pământenilor, arvănindu-ne prin faptele arătate, și dreptul de moștenirea fericirii cei desăvârșite și vecinici, în stăruirile Tatălui ceresc. (I. Corint. 2_o, Faptele Ap. 4₁₂).

Informațiuni

Hirotoniri. Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Andrei, în ziua de Luni 14 Noemvrie c. a hirotonit întru diacon pe candidatul la preoție **Vasile Stanclu**, iar în ziua de 15 Noemvrie c. întru presbiter și duhovnic, pentru parohia **Tulca**, Eparhia Orășii. În ziua de 15 Noemvrie c. a hirotonit întru diacon, iar în ziua de 16 Nov. c. întru presbiter-duhovnic, pe candidatul la preoție **Constantin Lelea**, pentru parohia **Chilgoros**, Jugoslavia. În ziua de 16 Nov. c. pe candidatul la preoție **Sever Codreanu** întru diacon, iar în ziua de 17 Nov. întru presbiter-duhovnic, pentru nou înființata parohie **Zimandui-nou**. În ziua de 17 Nov. c. a fost hirotonit întru diacon candidatul la preoție **Simion Pavel**, iar în ziua de 18 Nov. c. întru presbiter-duhovnic, pentru parohia **Chesinț**.

Examen de cvalificațiune preotească. În zilele de 11—12 Noemvrie a. c. s'a ținut examenul de cvalificațiune preotească. Au prestat examenul următorii candidați: **Dimitrie Poplan**, **Traian Barzu**, **Viorel Bembea** și **Gheorghe Pălușan**, pentru parohii de clasa I. rurală; **Ioan Bucșa**, **Iustin Rațiu**, **Gheorghe Stanclu** și **Gheorghe Luca** au fost clasificați pentru parohii de clasa II rurală.

Congresul general al FOR-ului, după cum aflăm din revista „Renașterea” din Cluj, va avea loc, în toamna aceasta în zilele de 26, 27 și 28 Noemvrie la Tg.-Murăș. Congresul va comemora pe Octavian Goga, prin o conferență a ilustrului profesor universitar Ion Petrovici. Participanții la congres vor fi împărțâșiți de o reducere de 75% pe C. F. R. Până să avem programa congresului, vestim acestea cetitorilor noștri, spre a se îndemna să meargă la congres, cât mai mulți.

Sfințirea monumentului eroilor. Duminică 6 Nov. a. c., în parohia **Rădești**, cunoscutul nucleu de baptism, prin jertfele multiple ale pr. Tr. Precupaș s'a ajuns să se inaugureze Monumentul celor 37 eroi,

având colaborarea învățătorului I. Ardeciu și a consiliului parohial. Datorită timpului excelent, 600 persoane, nu numai ortodocși ci și bapțiști s'au postat, imediat după sf. liturghie, în jurul Monumentului erollar, unde s'a făcut sfințirea, un parastas pentru eroii căzuți și s'a executat un program frumos, în cadrul „Cultului Eroilor“.

Au cuvântat pr. Tr. Precupaș și inv. Ioan Ardeciu, comandantul străjerilor. (cor.)

Soc. „Sf. Gheorghe“. Resimțindu-se necesitatea înglobării tineretului într-o organizație, Duminică 6 Nov. a. c., imediat după sf. vecernie, biserica din Rădești a fost arhiplină. Cu acel prilej a cuvântat pr. Traian Precupaș. Au mai vorbit Dni: T. Ardeciu director școlar și Vasile Rada funcționar comunal. După aceea s'au explicat statutele, s'a pus în vedere tineretului obligația ce-și ia, de a activa în societatea „Sf. Gheorghe“, alegându-se apoi un comitet de conducere. (cor.)

Logodnă: Fiica preotului din Aciușa, d.șoara Doina Miclușia, s'a logodit cu dl. Partenie Petrescu, licențiat al Facultății de Teologie din Cernăuți. Felicitări.

Nr. 9297/1938.

Comunicat.

Pentru orientarea C. Părinți preoți vizați mai jos, publicăm adresa On. Minister al Cultelor și Artelor, Direcțiunea Cultelor Nr. 45793 din 1 Noembrie 1938.

„Fiind deseori solicitați să arătăm, dacă preoții profesori sau învățători pot cumula pensiunea după una din aceste două funcțiuni didactice, cu salariul de preot; avem onoare a vă aduce la cunoștință, cu rugămintea de a se comunica celor interesați, că pot cumula pensia cu salariul acela care la 18 August 1934 data promulgării legii cumului exercitau în mod legal funcțiunile de preot și de învățător sau de profesor, însă cu respectarea dispozițiilor art. 66 din Legea Gen. de Pensii, care prevede, că ambele (salariu și pensii) întrunite, să nu întrecă retribuțiunea corespunzătoare ultimei funcțiuni, ce a ocupat la data retragerii sale din funcțiune.

În caz când pensiunea întrunită cu retribuțiunea ar întrece cvantumul prevăzut mai sus, pensiunea se va reduce numai cu suma, cu care va întrece acest cvantum.“

Arad, la 10 Noembrie 1938.

† Andrei
Episcop.

A. Pârvu
referent eparhial.

Nr 9437/1938.

Comunicat.

Sfânta Episcopie a Râmnicului și Nouul Severin ne avizează că monahii: Casian Stănescu și Dumitru Mustată dela Sf. Mănăstire Cozia, Ignatie Cojocaru dela Sf. Mănăstire Bucovăț, jud. Dolj și Ierodiaconii

Modest Bobolu și Ieronim Matei dela Sf. Mănăstire Govora, j.d. Vâlcea, au fost înlăturați din monahism.

Ceea ce se aduce la cunoștință tuturor oficiilor protopopiești și parohiale.

Arad, la 14 Noembrie 1938.

Consiliul Eparhial ort. rom.
Arad.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință celor interesați, că în ziua de 27 Nov. a. c. ora 11³⁰ se va ține a doua licitație publică, în cancelaria oficiului parohial ort. rom. din Troaș, pentru edificarea bisericii din loc, conform planului și devizului aprobat de Venerabilul Consiliu Eparhial cu No. 5944/938.

În cazul că licitația nu va ajunge la rezultat, se publică a treia licitație, pe ziua de 4 Decembrie, același oră și loc, când Consiliul parohial va încheia contract prin bună învoială

Preot Ilie Susan

Concurs

Conform ord. Ven. Consiliu Eparhial Nr. 8452/1938, pentru îndeplinirea parohiei ort. române din Pobda rămasă vacantă în urma morții preotului I. Bojescu se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala“.

Parohia este de clasa I.

Venitele împreunate cu această parohie sunt:

1. Una sesie parohială constătoare din 33 jugăre.
2. Sotele legale. Birul parohial se la în concurs de oficiu.

3. Intregrea dela Stat.

4. De casă parohială se va îngrij alesul.

Alesul preot va suporta toate impozitele și va catehiza elevii școlilor primare fără altă remunerație.

Reflecții la această parohie cu considerare la Comunicatul Nr. 2334/1938 publicat în „Biserica și Școala“ Nr. 14 din 3 Aprilie a. c. vor cere învoirea prealabilă a Prea Sfinției Sale Episcopului Eparhial Arad pentru a putea concura, iar cererile de concurs dinpreună cu toate actele și le vor înalnta Consiliului Eparhial Arad și vor cere aprobarea Prea C. Părinte Protopop pentru a se putea prezenta în parohie înalntea alegătorilor pentru a cânta, respectiv a oficia serviciul religios și a cuvânta.

ss. Pr. Andrei Jelebeanu
preș. cons. paroh.

ss. Ciurclu Eftimie
secretar

În înțelegere cu: Dr. Ștefan Clorolanu protopop